

Concert zondag 3 februari 2008

Gambomania
Ralph Rousseau Meulenbroeks
viola da gamba

Hotel Vennendal Nunspeet

randmeer
concerten

Inhoud

Programma 3 februari 2008

Over Ralph Rousseau Meulenbroeks

Over de componisten

Toelichting bij het concert door Leo van Wijk

Terugblik concert 13 januari 2008

Beknopt overzicht programma 2007/8

Contactadressen en concertlocaties

**randmeer
concerten**

8e Randmeerconcert - seizoen 2007/2008
zondag 3 februari 2008 14.00 uur
Hotel Vennendal - Nunspeet

Gambomania

Ralph Rousseau Meulenbroeks
viola da gamba

Louis de Caix d'Hervelois
(ca. 1675-1760)

Cors de Chasse in D major

Tobias Hume
(1569-ca 1645)

**uit "The first part of ayres for the
viole de gambo alone" (1605)**

- *My mistress hath a pritty thing*
- *A question*
- *An answer*
- *Now I come*

Marin Marais
(1656-1728)

**uit "Le deuxième livre de pièces
de viole" (1701)**

- *Les Folies d'Espagnes*

Georg Philipp Telemann
(1681-1767)

**uit "Der getreue Musikmeister"
sonate voor viola da gamba solo
D gr.t. (1728/29)**

- *andante*
- *vivace*
- *recitativ*
- *arioso, andante*
- *vivace*

~ pauze ~

Marin Marais

**uit "Le quatrième livre de pièces
de viole" (1717)**

- *Arabesque*

Louis de Caix d'Hervelois **Plainte in C gr.t.**

Karl Friedrich Abel
(1723-1787)

Sonate in d kl.t.

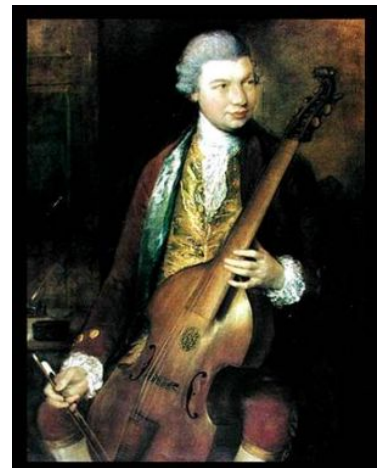
- *allegro*
- *adagio*
- *tempo di minuet*
- *allegro*

Louis de Caix d'Hervelois

Marin Marais

Karl Friedrich Abel

Ralph Rousseau Meulenbroeks

Ralph Rousseau Meulenbroeks speelde op 8-jarige leeftijd piano, gitaar en basgitaar en combineerde later zijn conservatoriumstudie contrabas (bij Henk Guldemond) met een universitaire studie en een promotie in de natuurkunde. Aan zowel zijn doctorstitel als zijn diploma "Uitvoerend Musicus" wist hij het predicaat *cum laude* te verbinden. Als bassist werd hij gevraagd voor het Koninklijk Concertgebouworkest en werkte hij met dirigenten als Riccardo Chailly, Bernard Haitink, Nikolaus Harnoncourt en sir Georg Solti. Hij trad daarnaast veelvuldig op als solist, zowel in recitals als met orkestbegeleiding en maakte diverse radio-, tv- en cd-opnamen. Bovendien vond hij nog tijd om zich in diverse bands bezig te houden met jazz-, pop- en rockmuziek.

De kennismaking met de viola da gamba in 1996 gaf Ralph de gelegenheid om zich verder als solist te gaan profileren en zo zijn zoektocht naar de pure muzikervaring een extra impuls te geven. Sindsdien specialiseert hij zich in de authentieke uitvoeringspraktijk en studeert hij viola da gamba bij Jaap ter Linden. Hij kreeg tevens onderricht van Anneke Pols, Rainer Zipperling, Mieneke van der Velden, Freek Borstap en Philippe Pierlot. Hij heeft een uitgebreide concertpraktijk, onder meer met het ensemble Victoria's Delight (met David Jansen, orgel en clavecimbel). Daarnaast is hij een veelgevraagd solist, bijvoorbeeld voor gamba solo-optredens en uitvoeringen van de passies en cantates van J.S. Bach. Met de viola da gamba speelde hij voor radio en tv en heeft hij zijn medewerking verleend aan diverse cd-opnames, waaronder een drietal veelgeprezen solo-CD's en een dvd met muziek voor viola da gamba alleen en de eerste cd-opname van de Mattheuspessie van J. Theile.

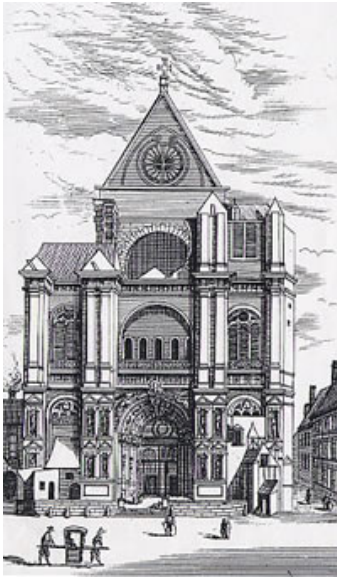
Ralph speelde solo in de serie Fringeconcerten van het Festival Oude Muziek te Utrecht (2000-2002), in 2003/2004 in het kader van het Netwerk Oude Muziek, in 2003 en 2004 op het Internationale Kamermuziekfestival te Utrecht, in het Festival Mitte Europa (D) en in kamermuziekfestivals te Brussel, Amsterdam (Grachtenfestival), Parijs, Wroclaw (Polen) en Stratford-on-Avon (UK). Hij speelde recentelijk solo met de Residentie Bach Ensembles, Het Gelders Orkest, het Krakaus Philharmonisch Orkest en het Concertgebouworkest en werkte samen met artiesten als Roger Norrington, Max van Egmond, Claron McFadden en Janine Jansen. Met dichter Ingmar Heytze trad hij op tijdens de Nacht van de Poëzie in 2007. Buiten Nederland was hij als solist te horen in Frankrijk, Engeland, Duitsland, Polen, België, Zwitserland, Zweden, Thailand, China en de VS.

Ralph bespeelt een origineel 6-snarig instrument van Georg Aman (begin 18e eeuw) en twee kopieën van 17e eeuwse gamba's: een 7-snarige basgamba naar Michel Collichon (1693), gebouwd door Reinhard Ossenbrunner en een 6-snarige "division viol" naar Christopher Simpson (1665), gebouwd door Floris-Jan van der Voort. De strijkstokken komen van Joel Sivan en Gerhard Landwehr.

Over de componisten

Louis de Caix d'Hervelois (ca 1675-ca 1760)

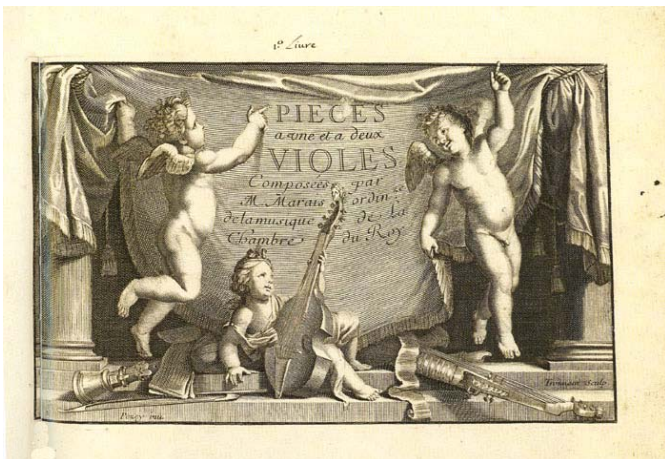
Deze componist schreef bijna uitsluitend voor de viol of viola da gamba. Zijn andere stukken, vaak voor fluit, zijn meestal een transcriptie van zijn vioolmuziek. Louis de Caix d'Hervelois was een leerling van de grootmeester Marin Marais. Over zijn leven is erg weinig bekend, mogelijk is hij geboren in de buurt van Amiens in Noord Frankrijk. Zijn exacte geboortedatum is een vraagteken. Desondanks is hij niet vergeten omdat hij behoorlijk veel muziek heeft nagelaten.

Louis de Caix d'Hervelois woonde tegenover de kerk van Saint Eustache in Parijs

Marin Marais (1656-1728)

Marin Marais was niet alleen een beroemd componist die door tijdgenoten hoog werd geschat, maar ook een begenadigd gambaspeler. Een groot deel van zijn muziek heeft hij uitgegeven in "Pièces de Violes" met honderden composities voor de viola da gamba. Het grootste deel van zijn werkzame leven diende hij aan het Franse hof. (De Franse film uit 1991 'Tous les matins du monde' gaat over zijn leven met Gérard Depardieu in de rol van Marais).

Titelblad van een muziekboek van Marin Marais

Georg Philipp Telemann (1681-1767)

Telemann was een Noordduits componist, dirigent en organist, die in zijn tijd meer werd gewaardeerd dan Johann Sebastian Bach. Zijn oeuvre bestrijkt vele terreinen, zoals kerkmuziek, opera's, cantates, oratoria, motetten en vele instrumentale werken. Beweerd wordt dat Telemann de meest productieve componist aller tijden is. Carl Philipp Emanuel Bach was zijn petekind.

Tobias Hume (1569-ca 1645)

(Uitgebreide informatie over Tobias Hume is te vinden in onze concertbrief van 2006/7 nr. 11).

Hume had als beroep legerofficier. Naar verluid stierf hij in zeer behoeftige omstandigheden. Hij had een voorliefde voor de viola da gamba en heeft slechts twee muziekboeken gepubliceerd.

Karl Friedrich Abel (1723-1787)

Abel werd geboren in een muzikale familie en speelde uitstekend viola da gamba. Hij componeerde veel voor dat instrument, maar ook veel symfonieën en kamermuziek. Hij was in zijn tijd een populaire componist.

Kanttekeningen bij dit concert

In april van het vorige jaar heeft Ralph Meulenbroeks samen met David Jansen het programma 'Victoria's Delight' ten gehore gebracht. Nu kunt u hem in zijn soloprogramma 'Gambomania' beluisteren. Ralph Meulenbroeks zal zelf de stukken die hij speelt van een uitvoerige toelichting voorzien.

Viola da Gamba.

Gamba is het Italiaanse woord voor been. De viola da gamba's (discant-, alt-, tenor- en basgamba) worden rechtopstaand bespeeld door ze tussen de onderbenen te klemmen. Dit in tegenstelling tot de kleinere strijkinstrumenten, de viola da braccio (armviool), die op de violomanier bespeeld worden. De viola da gamba's zijn in de 15^e eeuw in Spanje ontstaan uit een drietal instrumenten: De Moorse rebab, de luit en de vedel. De gestreken viola da gamba's met een ronde hals hebben vijf of zes snaren en op die hals zijn fretten (bünden) aange-

bracht. De strijkstok wordt onderhands vastgehouden.

Aan het einde van de 15^e eeuw (rond 1480) ontvluchtten joden en moslims Spanje, hiertoe gedwongen door de Spaanse inquisitie. Op hun vlucht namen zij ook gamba's mee en zo kwamen deze instrumenten op andere plaatsen in Europa terecht. In Italië vond verdere ontwikkeling van het zes-snarige type plaats. In landen boven de Alpen werd de vijf-snarige variant het meest gebruikt.

In de 16^e eeuw was het nog geen solo instrument, die eer was weggelegd voor de luit. De gamba werd gebruikt als een begeleidingsinstrument voor zang of ook als basstem in ensembles.

In de 17^e eeuw werd de viola da gamba in de Engelse 'upper class' ook als solo instrument populair. Voor de elite was een viola da gamba (Lyra viol) een statussymbool. De instrumenten werden prachtig bewerkt en van familiewapens voorzien. Componisten als John Bull, William Lawes en John Jenkins schreven muziek voor de aristocratie.

In Noord Europa verloor de vijf-snarige variant steeds meer terrein en haar rol werd overgenomen door de zes-snarige in Italië doorontwikkelde viola da gamba.

Toen de barokviool met haar heldere klank opkwam in het zeventiende-eeuwse Italië, verdween ook de kleinste (discant) gamba naar de achtergrond. De viola da gamba (tenorgamba) werd het meest gebruikte instrument en kreeg haar grootste popu-

lariteit in Frankrijk aan het begin van de 18^e eeuw aan de hoven van Lodewijk XIVe en XVe. Monsieur

de Saint-Colombe heeft een extra zevende snaar toegevoegd, waardoor het instrument nog gevoeliger klonk. Componisten als Rousseau, Danoville en Marais schreven prachtige stukken in de vorm van Suites en Dansen voor dat instrument. Vervolgens werd deze Franse stijl ook aan de Duitse vorstenhoven populair. Vorsten zoals Frederik Willem van Pruisen en Frederik Willem I van Brandenburg bespeelden zelf een viola da gamba. Op verzoek van deze vorsten werden composities gemaakt door o.a. Carl Friederich Abel, Johannes Schenck en later ook door Georg Philipp Telemann en Carl Heinrich Graun.

Na 1750 raakte de viola da gamba door de opkomst van de cello (met een groter geluidsvolume) steeds meer op de achtergrond. In de 19^e eeuw werden veel viola da gamba's zelfs omgebouwd tot cello's en bij dat ombouwproces zijn er veel gesneuveld. Pas na 1880 nam de belangstelling voor de viola da gamba weer toe.

Rond 1900 heeft de Engelse instrumentenbouwer en muzikonderzoeker Arnold Dolmetsch veel bijgedragen aan het opnieuw onder de aandacht brengen van de originele viola da gamba's en de oude uitvoeringspraktijken.

In de 20^e eeuw heeft ons verlangen naar authentieke uitvoeringsvormen de viola da gamba weer helemaal teruggebracht in de belangstelling. Het concert van vanmiddag is daar een voorbeeld van.

Leo van Wijk.

Terugblik op het concert door het Rotterdams Kamerorkest op 13 januari 2008 in het Cultureel Centrum in Harderwijk 1/2

(1) Grote drukte ruim vóór het concert. Alle tijd om het programma te lezen.

(4) Pablo Escande aandachtig luisterend naar Eleonore Pameijer.

(2) Eleonore Pameijer speelde niet alleen erg mooi, ze droeg ook een mooie rode robe.

(5) De grootste opkomst ooit bij de Randmeerconcerten.

(3) Conrad van Alphen tijdens de uitvoering van het spetterende stuk van de Argentijnse componist Pablo Escande.

(6) Conrad neemt het applaus in ontvangst.

Terugblik op het concert door het Rotterdams Kamerorkest op 13 januari 2008 in het Cultureel Centrum in Harderwijk 2/-

(7) Met de ouders naar het concert en dan ook nog de bloemen mogen uitdelen.

(10) De wijnschenkerij na afloop was een groot succes.

(8) Het concert is afgelopen.

(11) Genieten van een glaasje wijn bij de muziek van een combo.

(9) Toch nog een toegift.

(12) En een dansje kon er ook nog af.

Beknopt overzicht programma 2007/8

zaterdag 15 september 20.00 uur - Ermelo, De Dialoog
Hexagon Ensemble 5 blazers + piano en acteur Carol Linssen die Poulenc speelt
Programma: "Entretiens avec Francis Poulenc"

vrijdag 28 september 20.00 uur - Putten, Kasteel De Vanenburg
EnAccord strijkkwartet

zaterdag 13 oktober 20.00 uur - Zeewolde, Open Haven
Matangi strijkkwartet

zondag 4 november 14.00 uur - Harderwijk, Catharinakapel
Lisa Jacobs, Helena Basilova, viool piano

zondag 18 november 14.00 uur - Nunspeet, Hotel Vennendal
piano solo: Hanna Shybayeva

**zondag 16 december 14.00 uur - Nunspeet, Hotel De Sparrenhorst
Lendvai String Trio
in samenwerking met International Holland Music Sessions**

zondag 13 januari 14.00 uur - Harderwijk, Cultureel Centrum
Rotterdams Kamerorkest, 22 strijkers met fluitiste Eleonore Pameijer

**zondag 3 februari 14.00 uur - Nunspeet, Hotel Vennendal
Ralph Rousseau Meulenbroeks, solo op viola da gamba**

zaterdag 16 februari 20.00 uur - Ermelo Lukaskerk
Franciscus Kwartet (strijkkwartet)

zondag 2 maart 14.00 uur - Nunspeet, Belvédèretheater Hotel De Sparrenhorst
Septet met harpiste Gwyneth Wentink

vrijdag 28 maart 20.00 uur - Putten, Kasteel De Vanenburg
Musica ad Rhenum (kwartet, barok met fluit)

zaterdag 12 april 20.00 uur - Zeewolde, Open Haven
Daidalos (piano) Trio

Onze contactpersonen geven u graag informatie:

voor Nunspeet dhr. W.J. Bömer	E-mail: info-nunspeet@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 252968
voor Harderwijk dhr. W. Molendijk	E-mail: info-harderwijk@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 421704
voor Ermelo mevr. H. van Manen-Aartsen	E-mail: info-ermelo@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 563634
voor Putten dhr. L. van Wijk	E-mail: info-putten@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 353842
voor Zeewolde dhr. H. W. de Wit	E-mail: info-zeewolde@randmeerconcerten.nl Telefoon: 036 5223272
secretariaat dhr. R.G. Lemmens	E-mail: secretaris@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 415593 Guido Gezellelaan 36, 3842 XM Harderwijk
financiën dhr. H. Berkouwer	E-mail: penningmeester@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0577 411242 Hertlaan 3, 8076 PG Vierhouten
concertcoördinator: dhr. R.A. Norg	E-mail: coordinator@randmeerconcerten.nl Telefoon: 0341 551703 Margrietlaan 9, 3851 RS Ermelo
publiciteit/perscontacten: dhr. M. de Lussanet	E-mail: publiciteit@randmeerconcerten.nl
websitebeheer en Randmeerconcertbrieven: dhr. A.P. Kuiper	E-mail: webmaster@randmeerconcerten.nl
website Randmeerconcerten	www.randmeerconcerten.nl

aanvraag programmaboekje, zie secretariaat of vul het formulier op de website in.

Adressen van de concertlocaties:

Ermelo	De Dialoog	Raadhuisplein 4, 3851 NT
Ermelo	Lukaskerk	Landgoed Veldwijk 3853 LC
Putten	Kasteel De Vanenburg	Vanenburgerallee 13, 3882 RH
Zeewolde	Open Haven	Kerkplein 8, 3891 ED
Harderwijk	Catharinakapel	Klooster 1, 3841 EN
Harderwijk	Cultureel Centrum	Stationslaan 26, 3842 LA
Nunspeet	Hotel Vennendal	Vennenpad 5, 8072 PX
Nunspeet	Hotel De Sparrenhorst	Eperweg 46 8072 DB
Zeewolde	Open Haven	Kerkplein 8, 3891 ED

Randmeerconcerten

klinken

als kamermuziek in uw oren!

zeewolde
harderwijk
nunspeet
ermelo
putten
randmeer concerten